Socialdemokratiet som det store folkeparti.

Under en omtale af vort partis karakter og muligheder, er det naturligt at fremhæve, på hvilket bredt, folkeligt grundlag det hviler. Det er nyttigt at påpege dette, efter som vore modstandere atter og atter tyer tilbage til den gamle kliché, at Socialdemokratiet er et rent arbejderparti - helst ville de endda gøre dot til et rent by-arbejderparti - som andre samfundsborgere derfor ikke burde føle sig tiltrukket af, dersom de vil deres eget vel.

Denne agitation har ikke hidtil givet det ønskede resultat. Det viser valgtallene, Vod sidste folketingsvalg fik Socialdemokratiet ialt 834.089 stemmer. Af disse stemmer kom de 34,2 pct, altså godt en trediedel, fra hovedstaden med forstæder, 36,5 pct., altså en noget større trediedel, fra provinsbyer med forstæder og 29,3 pct., -altså næsten en trediedel af vort partis stemmetal fra landkommunerne. Intet kan bedre end disse tal vise, hvor rodfæstet vort parti er i alle dele af landet.

Vi har intet materiale, der viser, hvorledes de forskellige befolkningsgrupper fordeler deres stemmer på partierne, men ingen vil med rette kunne benægte, at Socialdemokratiet både blandt sine medlemmer og i endnu højere grad blandt vælgerne har tilhængere indenfor næsten alle befolkningsgrupper. Det er derfor også meget forståeligt, at både Konservative, Venstre, Radikale Venstre og Retsforbundet i de senere år har søgt at bremse Socialdemokratiets fremgang ved at prøve at overbevise de mere vellønnede og eventuelt fast ansatte arbejdere og ganske særlig funktionærerne i offentlige og private stillinger om, at deres interesser varetages bedre af disse partier end af Socialdemokratiet.

Det er så meget mere forståeligt, som funktionærgruppen i en lang årrække er tiltaget stærkt i tal. Man vejrer derfor en chance for hor at finde de reserver, som -man ellers forgæves har søgt at finde. Det er ikke let at opstille en statistik, der helt nøjagtigt drager skillelinien mellem selvstændige erhvervsdrivende, funktionærer og arbejdere, mon det er næppe meget forkort på grundlag af folketællingen at foretage følgende deling:

Medens arbejderne stadig udgør godt halvdelen af de i erhvervene beskæftigede personer, er de selvstændige erhvervsdrivende gået betydeligt tilbage i tal, og funktionærgruppen - hvortil statens og kommunernes tjenestemænd (både guldsnore og sølvsnore) er henregnet - her forøget sin andel meget væsentligt. Denne gruppe udgør efter denne opgørelse 346_tooo personer, hvoraf godt 100.000 er ansat i offentlige institutioner.

Vi kan være enige med vore modstandere i, at funktionærgruppen i kraft af de faktiske forhold - hvad enten ansættelsen er offentlig eller privat - har særlige problemer. Men vi kan på ingen måde erkende, at forskellen er af en sådan art eller størrelse, at den naturligt skulle anvise disse medborgere plads uden for Socialdemokratiet, tværtimod.

Problemerne er ikke ens for de offentlig ansatte og for de privat ansatte funktionærer. Jeg vil ved denne belysning af problemerne holde mig til privat funktionærerne, hvortil her henregnes kontor- og butikspersonale, formænd, forvaltere, værkførere, privat ansatte ingeniører o.l.

Det må som sagt erkendes, at der for disse medborgere har fundet en udvikling sted, som i alt fald i en vis udstrækning har placeret dem i et forhold til arbejdsgiveren, som ikke i alle enkeltheder svarer til det, som industriens og håndværkets arbejdere har.

Det gælder eksempelvis for opsigelsesfristen, der, efter igennem et par menneskealdre at have været udbygget gennem responsa og domme, blev forankret i funktionærloven, en lov, som Socialdemokratiet i høj grad har præget.

Det samme gælder retten til løn under sygdom, der har udviklet sig parallelt med retten til opsigelsesfrist.

Dertil kommer, at der i de sidste årtier er udviklet en omfattende privat pensionsforsikring spændende helt fra ordninger, der ligger i nærheden af statens og kommunens pensionsregler til en eller anden form for understøttelseskasser.

Endelig skal nævnes, at funktionærernes organisationsforhold grundet på det særlige afhængighedsforhold, som især de ældre funktionærer her haft til de virksomheder, hvor de har været beskæft igede, har givet "betydelig større vanskeligheder, end arbejderne trods alt har haft i deres organisationsbestræbelser.

Det danske Socialdemokrati, der helt og fuldt erkender de særlige problemer, funktionærerne har at kæmpe imod, går ind for, at det må være funktionærernes ret uden indblanding fra uvedkommende side at opbygge deres organisationer udelukkende med det formål at varetage deres økonomiske og sociale interesser på den mest egnede måde. Socialdemokratiet tilsiger endvidere sin støtte til videreudbygning af den lovgivning, der er påbegyndt i funktionærloven, lov om tilsyn med pensionskasser, lærlingeloven og andre beskyttelseslove, ligesom Socialdemokratiet vil gå ind for, at den almindelige arbejderbeskyttelse også kommer til at omfatte butikker og kontorer.

Socialdemokratiet finder det endvidere naturligt, at der ved skatteansættelsen tages rimeligt hensyn til de byrder, der hviler på deltagelse i pensionsforsikringsordninger.

De synspunkter, jeg her har trukket op, er udtryk for hovedbestyrelsens opfattelse af disse problemer, og jeg håber, at kongressen vil

kunne give sin tilslutning dertil.

Skal man imidlertid klarlægge Socialdemokratiets forhold til denne befolkningsgruppe, er det ikke nok at se på dens særlige problemer. Lige så vigtigt er det at betragte disse medborgeres interesse i vort partis almindelige politik. Jeg behøver kun at nævne de vigtigste områder

for at fastslå interessefællesskabet:

Socialdemokratiets skolepolitik og vor holdning til uddannelsesproblemet som helhed, hvor målet er, at børnenes og ungdommens evner og ikke forældrenes tegnebog skal være det afgørende. Tag endvidere vor politik m.h.t, sygeforsikring, hospitalsvæsen og sundhedspleje og i forbindelse dermed forskellige områder af den almindelige sociale lovgivning. Gå videre til spørgsmålet om arbejdsløshed eller beskæftigelse og pris - og forsyningspolitik. Eller tænk på noget så fundamentalt for en rimelig tilværelse som boligspørgsmålet. Og tag blot spørgsmålet om, hvad der er retfærdighed i skattepolitikken, med.

Ser vi på disse grundlæggende kulturelle, sociale og økonomiske spørgsmål, kan der ikke være nogen tvivl om, at Socialdemokratiets politik ikke alene dækker de fagorganiserede arbejderes interesser men også dækker, hvad funktionærgruppen, statens og kommunernes tjenestemænd og adskillige andre medborgere på et tilsvarende socialt niveau må ønske at se virkeliggjort.

I kraft af sin karakter og sin politik er Socialdemokratiet Danmarks store folkeparti.

Rigtigheden heraf understreges af den stedfundne udvikling, der er klart belyst af statistikken, og som viser, at denne befolkningsgruppes chancer for at oprette selvstændige virksomheder er betydeligt forringede.